

селото Орѣховица, които сж били слагани на грѣцки¹⁾). Отъ корицитѣ на едно грѣцко евангелие, печатано въ 1651 година, намѣрено въ тавана на църквата „Св. Петъръ“, имаме оставени нѣколко лѣтописни бележки, писани отъ свещеника въ 1828 год. на грѣцки езикъ. Въ друго евангелие отъ сжщата църква намираме кондики на грѣцки езикъ отъ 1734 година. Тавана на тая църква е пълненъ съ богослужебни книги и евангелия, печатани на грѣцки езикъ, между които намираме само едно на ромънски езикъ, навѣрно донесено случайно отъ нѣкой бахчованинъ отъ Ромъния.

За запазване по дълго време грѣцкото влияние въ Горна-Орѣховица не сж липсвали и такива, които твърдо сж държали на своята бащина вѣра и своя роденъ езикъ. Какво е било грѣцкото влияние отъ епохата на духовното ни и политическо робство, преди сто години и, какво влияние е оказвало то въ Г.-Орѣховица, се вижда и отъ това, че и днесъ едно голѣмо и внушително мнозинство днешни граждани, особено тия, ражпани и кръщавани тукъ, дори и преди 40—50 години, па и днесъ носятъ още чисто грѣцки собствени имена, каквито могатъ да се изброятъ: Василакъ, Христаки, Калиопа, Велизарий, Кирякъ, Анастасъ, Андони, Георгакъ, Зоя Зица, Сипа, Вангелъ, Ламбринъ и др.

Въ 1827 година тукашния жителъ Герасимъ²⁾, който живѣлъ дълго време въ Рилския манастиръ, кждето билъ въ близки отношения съ българскитѣ монаси и религиозното служене въ манастиря на славянски, следъ като се завърналъ въ Горна-Орѣховица и видѣлъ, какво зло нанася грѣцкото влияние въ родния му градъ и на неговитѣ близки, подхранванъ отъ добри патриотически чувства и съ желание да се избави това население отъ фанариотитѣ — събралъ нѣколко момчета и момичета въ една частна къща и започналъ да преподава букваръ, часословъ и псалтирь на башинъ славянски езикъ. Единъ день грѣцкия владика отъ Търново, Иларионъ Критски, като

1) Надписитѣ по иконитѣ на черквитѣ „Св. Богородица“, „Св. Гоерги“, „Св. Петъръ“, „Св. Атанасъ“ сж на грѣцки езикъ, сложенъ върху зачеркнатитѣ надписи на славянския текстъ

2) Г. Димитровъ — Княжество България, София, 1896 г.